

**GEZAMENLIJKE STANDPUNTNOTA
VAN DE EUROPESE SOCIALE PARTNER IN DE BOUWSECTOR**

inzake de bevindingen van de *Highlevelgroep (HLG)* over het actieprogramma ter vermindering van de administratieve lasten in de Europese Unie, COM(2007) 23 definitief

Rekening houdend met:

- de Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Actieprogramma ter vermindering van de administratieve lasten in de Europese Unie (COM[2007]23 definitief),
- de Mededeling van de Commissie “Verbetering van de arbeidskwaliteit en -productiviteit: communautaire strategie 2007-2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk” (COM[2007]62 definitief),
- de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement – Actieprogramma ter vermindering van de administratieve lasten in de EU; sectorale plannen ter vermindering van de lasten en acties in 2009(COM[2009]544 definitief),

hebben de Europese sociale partners van de bouwsector de activiteiten van de HLG betreffende arbeidsbetrekkingen en veiligheid en gezondheid op het werk met interesse en een toenemende bezorgdheid gevolgd. De EBBH (*Europese Bond van Bouw- en Houtarbeiders*) en het FIEC (*Internationaal Europees Verbond van het Bouwbedrijf*) zijn van mening dat een Europees beleid inzake veiligheid en gezondheid op het werk een belangrijke bijdrage zou leveren aan het basisrecht van elke Europese burger dat stelt dat hun gezondheid op het werk niet in gevaar mag worden gebracht.

De EBBH en het FIEC zijn allebei van mening dat verdere maatregelen ter vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven, en dan in het bijzonder voor kmo's, wenselijk zijn, maar dat deze maatregelen niet mogen worden genomen ten koste van de positieve resultaten die tot op heden zijn behaald op het vlak van de veiligheids- en gezondheidsstrategieën.

De EBBH en het FIEC ondersteunen dan ook sommige van de voorstellen die door de HLG naar voren zijn gebracht, in het bijzonder het feit dat lidstaten worden gestimuleerd:

- om een meer geïntegreerde aanpak van de arbeidsinspecties te introduceren, waardoor men zou kunnen voorkomen dat werkgevers binnen een relatief korte periode inspecteurs van verschillende regelgevende instanties over de vloer krijgen;
- om adequate en praktische richtlijnen te bezorgen over het plan en dossier inzake veiligheid en gezondheid, met als doel zoveel mogelijk de noodzaak te verminderen om een beroep te doen op de diensten van externe veiligheids- en gezondheidscoördinatoren, mits de nodige reflectie over het feit dat de veiligheids- en gezondheidscoördinatoren namens de klant van het project kunnen handelen, ook als

voor de uitvoering van de veiligheids- en gezondheidscoördinatie een contractant is aangesteld.

Anderzijds stellen de EBBH en het FIEC zich ernstige vragen over enkele andere aspecten van het verslag, met name:

1. de metingen en de methodologie die door de HLG zijn gebruikt;
2. de aanbeveling om kmo's vrij te stellen van sommige door de richtlijnen vastgelegde verplichtingen;
3. het feit dat de Europese sociale partners van de bouwsector niet bij deze oefening zijn betrokken.

Om die redenen zijn de EBBH en het FIEC van mening dat de goedkeuring van de aanbevelingen die door de HLG zijn voorgesteld, een van de belangrijkste pijlers in het Europese sociale beleid, met name de veiligheid en gezondheid op het werk, in gevaar zou brengen.

Om dit te voorkomen, hebben de Europese sociale partners van de bouwsector deze gezamenlijke standpuntnota opgesteld, met als doel een kritische beoordeling te geven over de bevindingen van de HLG.

Op basis hiervan staan de EBBH en het FIEC open voor een eventueel constructief debat met de HLG waarin de voorgestelde aanbevelingen zouden kunnen worden besproken.

1. DE GEBRUIKTE METHODES EN DE KWANTIFICERING VAN DE RESULTATEN BEÏNVLOEDEN DE GELOOFWAARDIGHEID VAN HET VERSLAG

(1) De Europese sociale partners van de bouwsector merken op dat het Directoraat-generaal Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen (DG EMPL) het niet eens was met het consortium over de meetresultaten.

(2) De gegevens die door de HLG werden gebruikt, baseren zich op een bijzonder kleine en niet-representatieve groep landen (zes) waarvan de resultaten werden geëxtrapoleerd en achteraf op dezelfde manier werden toegepast op de 27 lidstaten.¹ Een bijzonder zwakke procedure, aangezien ze geen rekening houdt met het feit dat lidstaten over een grote mate van discretie beschikken wat de tenuitvoerlegging van Europese richtlijnen op nationaal niveau betreft, die ze toepassen naargelang van de nationale situaties. Eenvoudige extrapolaties geven een vertekend beeld van de resultaten. Het onderzoek zou dan ook opnieuw moeten worden gevoerd, en daarbij zouden verschillende methodes moeten worden gebruikt en afzonderlijke berekeningen worden gemaakt in alle lidstaten.

(3) De opvallende verschillen qua omvang tussen de individuele verslagen zorgen ervoor dat de nodige twijfel is gerezen over de betrouwbaarheid van de cijfers waarnaar de HLG verwijst. Bijvoorbeeld: bij vergelijking van dit verslag met het vorige verslag van de HLG blijkt dat het relatieve aandeel van de administratieve lasten geassocieerd met de methodes voor de heffing van de omzetbelasting gedaald zijn van het initiële bedrag van 106 miljard euro naar het huidige cijfer van 80 miljard euro, en dit zonder enige duidelijke reden.

¹ Opmerkingen van het DG EMPL over de modules 3 & 4 - 5 maart 2009

Hierdoor wordt het relatieve aandeel van andere soorten lasten, zoals veiligheid en gezondheid op het werk, verhoogd.

(4) Daarenboven vinden de EBBH en het FIEC het twijfelachtig om op zoek te gaan naar besparingen op het vlak van de veiligheid en gezondheid op het werk, vooral omdat andere beleidsvlakken zo ongeveer 97 % vertegenwoordigen van alle administratieve lasten, terwijl veiligheid en gezondheid op het werk niet meer dan 3 % voor zijn rekening neemt. Gezien deze brede kloof tussen de feitelijke verhoudingen was het misschien wel zinvoller geweest dat een onpartijdige “criticus van de bureaucratie” zou hebben gezocht naar manieren om te besparen in de belangrijkste kostencategorieën in plaats van in een categorie die maar een heel klein deel uitmaakt van het totale kostenplaatje.

(5) Het DG EMPL heeft verklaard dat iedereen die de Europese wetgeving inzake veiligheid en gezondheid op het werk onder de loep neemt met als doel de administratieve kosten te vereenvoudigen en te verminderen, rekening moet houden met de inspanningen die recentelijk zijn geleverd, in het bijzonder op het vlak van de arbeidsomstandigheden. We kunnen een praktisch voorbeeld aanhalen uit Richtlijn 2007/30/EG tot wijziging van Richtlijn 89/391/EEG van de Raad (betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk), alsmede de daaruit voortvloeiende Richtlijnen 83/477/EEG (betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk), 91/383/EEG (ter aanvulling van de maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van de werknemers met arbeidsbetrekkingen voor bepaalde tijd of uitzendarbeidsbetrekkingen) en 94/33/EG (betreffende de bescherming van jongeren op het werk), met het oog op de vereenvoudiging en rationalisatie van de verslagen over de praktische tenuitvoerlegging. Deze richtlijnen werden goedgekeurd om het aantal verslagen dat de lidstaten moeten opstellen, te verminderen. In plaats van 500 nationale verslagen, wat het voorgaande aantal was, zullen er in de toekomst nog slechts 27 verslagen vereist zijn.² De EBBH en het FIEC delen en ondersteunen deze aanpak.

2. GEEN VRIJSTELLINGEN VOOR DE VERPLICHTINGEN VERMELD IN DE RICHTLIJNEN

(6) De EBBH en het FIEC zijn van oordeel dat het de plicht en verantwoordelijkheid is van elke onderneming, ongeacht haar grootte, om ervoor te zorgen dat haar werknemers in veilige en gezonde omstandigheden kunnen werken. Er mag dan ook geen enkel onderscheid worden gemaakt tussen de risiconiveaus voor bedrijven van verschillende grootte: in de bouwsector is het zo dat op een zelfde bouwterrein doorgaans ondernemingen van verschillende grootte samen actief zijn en ook samenwerken. Daarenboven is het risico in kleine ondernemingen in geen geval kleiner (zoals blijkt uit officiële statistieken). En verder zou een dergelijk onderscheid in de praktijk leiden tot verschillende werknemerscategorieën, wat het fundamentele recht van elke werknemer op fysieke integriteit in het gedrang zou brengen.

(7) Om op bedrijfsniveau een efficiënt veiligheids- en gezondheidsbeleid te kunnen ontwikkelen en toepassen, moeten de ingevoerde procedures en maatregelen kunnen worden getraceerd en gedocumenteerd. De Europese richtlijnen definiëren algemene minimumstandaarden voor de verplichtingen, terwijl ze de lidstaten tegelijkertijd enerzijds de

² Opmerkingen van het DG EMPL over de modules 3 & 4 - 5 maart 2009

mogelijkheid geven om zelf hogere standaarden vast te leggen en anderzijds in specifieke gevallen af te wijken van sommige bepalingen. De EBBH en het FIEC kanten zich dan ook tegen de vrijstellingen voor de verplichtingen die in de richtlijnen zijn vastgelegd, zoals de HLG aanbeveelt.

(8) De EBBH en het FIEC erkennen echter wel dat verdere verbeteringen mogelijk zijn om een betere toepassing te krijgen van de verplichtingen die in de richtlijnen in kwestie worden voorgesteld, rekening houdend met de noden en mogelijkheden van de kmo's, waardoor dan ook de administratieve lasten die deze met zich meebrengen, aanzienlijk zouden verminderen. In dat opzicht kan de uitwisseling van beste praktijken tussen lidstaten een bijzonder nuttige meerwaarde bieden. Bovendien zijn de Europese sociale partners van de bouwsector bereid om met de HLG mogelijke alternatieve middelen te bespreken waarmee dezelfde doelstellingen kunnen worden bereikt, zonder dat daarbij de tot op heden bereikte verwezenlijkingen op het vlak van veiligheid en gezondheid in het gedrang komen.

3. ER KAN GEEN ECHTE VOORUITGANG WORDEN GEBOEKT WANNEER DE SOCIALE PARTNERS HIER NIET IN WORDEN BETROKKEN

(9) Artikel 154 van het EU-Verdrag legt de Commissie de verplichting op om de sociale partners te raadplegen over de mogelijke richting van een Europese maatregel vooraleer ze voorstellen indient op het vlak van sociaal beleid. Dit benadrukt het belang van hun rechtstreekse betrokkenheid op dit vlak. Ook al is het de taak van de HLG om advies uit te brengen aan de Commissie, haar aanbevelingen kunnen – als daar rekening mee wordt gehouden – een aanzienlijke impact hebben op de toepassing van de beleidslijnen inzake veiligheid en gezondheid. De EBBH en het FIEC betreuren het ten eerste dat de HLG hen niet heeft geraadpleegd bij de uitwerking van twee Europese richtlijnen die toch een belangrijke rol spelen op het vlak van veiligheid en gezondheid in de bouwsector.

(10) De bouwsector heeft enkele specifieke kenmerken, waardoor deze sector sterk verschilt van andere industriële sectoren. In deze sector gelden ook bijzondere omstandigheden inzake arbeid en tewerkstelling, en spelen de sociale partners een belangrijke rol bij de reglementering van deze omstandigheden. Deze laatste zijn het best geplaatst om de vereisten en de noden van de ondernemingen en de werknemers te begrijpen, alsook om de meest adequate antwoorden te definiëren. Bijgevolg kan er geen echte vooruitgang worden geboekt als zij niet betrokken worden bij dit proces.

4. OPROEP AAN DE COMMISSIE EN DE HLG

(11) De Europese sociale partners van de bouwsector herinneren eraan dat in de “Communautaire strategie 2007-2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk” (COM[2007]62) wordt benadrukt dat een betere regelgeving in geen geval mag leiden tot een vermindering van het beschermingsniveau. Gezien de argumenten die hierboven zijn aangehaald, willen ze de Commissie dan ook waarschuwen tegen een overhaaste goedkeuring van de aanbevelingen van de HLG over de Kaderrichtlijn (89/391/EG) en de Bouwplaatsrichtlijn (92/57/EG).

(12) De EBBH en het FIEC benadrukken de noodzaak voor enerzijds verdere richtsnoeren op Europees niveau en anderzijds de uitwisseling van beste praktijken met betrekking tot de praktische toepassing van de richtlijnen waarover het hier gaat. Daarbij moet het de bedoeling

zijn om de tenuitvoerlegging van de beleidslijnen inzake veiligheid en gezondheid in de bedrijven verder te verbeteren.

(13) Het blijft buiten kijf dat de overgrote meerderheid van de werknemers in de bouwsector in kleine en middelgrote ondernemingen werkt en dat uit de statistieken blijkt dat de risico's op het vlak van veiligheid en gezondheid bijzonder hoog blijven in dit soort ondernemingen. Om die reden zouden aangepaste maatregelen moeten worden getroffen die op een adequate manier rekening houden met de noden en verplichtingen van de kmo's, zonder dat daarbij de uitwerking van hun veiligheids- en gezondheidsstrategieën in het gedrang komt. Zo kunnen de verplichtingen vastgelegd in de richtlijnen, beter worden uitgevoerd. De EBBH en het FIEC zijn bereid om op dat vlak samen te werken met de HLG en de Commissie.